

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Partidul Politic „Șansă”, reprezentat de avocatul Banaru Vadim,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Șansă” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârii nr. 2864 din 14 septembrie 2024,

împotriva hotărârii din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-816/24
NR. PIGD 2-24104536-01-3ra-20092024)*

Consecințele depunerii recursului care nu se încadrează în
temeiurile prevăzute la art.245¹ din Codul administrativ.

Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici

25 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de
Partidul Politic „Șansă”, reprezentat de avocatul Banaru Vadim,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 17 septembrie 2024, Partidul Politic „Șansă” a depus cerere de chemare în judecată (contestație în materie electorală) împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care a solicitat anularea hotărârii CEC nr. 2864 din 14 septembrie 2024.

2. În motivarea acțiunii reclamantului a invocat că, prin hotărârea nr. 2648 din 26 iulie 2024, Comisia Electorală Centrală a făcut publică lista partidelor politice, înregistrate de Agenția Servicii Publice la situația din 21 mai 2024, care au dreptul să participe la alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024. În anexa la hotărârea menționată, la poziția nr. 51 este indicat „Partidul Politic „SANSĂ”.

3. Prin hotărârea nr. 2829 din 7 septembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a înregistrat Partidul Politic „ȘANSĂ” în calitate de participant la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 cu opțiunea „NU”.

4. La 14 septembrie 2024, prin hotărârea nr. 2864 cu privire executarea deciziei Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2024, Comisia Electorală Centrală decis următoarele: *în anexa la hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2648 din 26 iulie 2024 „ Cu privire la lista partidelor politice care au dreptul de a participa la alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024”, poziția nr. 51 „Partidul Politic „ȘANSA ” se exclude. Se revocă hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2829/2024 „ Cu privire la cererea de înregistrare a Partidului Politic „ȘANSA” în calitate de participant la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 ”. Se respinge cererea de înregistrare a Partidului Politic „ȘANSĂ” în calitate de participant la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 cu opțiunea „NU”.*

5. A indicat reclamanta că destinatar al actului administrativ contestat este Partidul Politic „Șansă” a cărui drepturi sunt afectate prin anularea înregistrării în calitate de subiect electoral, cu eliminarea de participare la procesele electorale, cu încălcarea dreptului fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales.

6. Prin actul administrativ individual defavorabil reclamantul este exclus din lista partidelor care pot participa la alegeri și referendum și a fost anulată înregistrarea ca participant la referendumul republican din data de 20 octombrie 2024.

7. Prin acest act administrativ reclamantul este prejudecat grav, i se încalcă drepturile fundamentale la alegeri libere, este restrâns dreptul fundamental de a fi ales, este restrâns grav dreptul la libera exprimare, este discriminat în raport cu alți potențiali concurenți electorali, nu i se asigură condiții echitabile la o campanie electorală în conformitate cu principiile constituționale și Codul electoral.

8. A indicat Partidul Politic „Șansă” că, cu hotărârea Comisiei Electorale Centrale nu este de acord. Or, la data de 7 septembrie 2024, Comisia Electorală a înregistrat oficial Partidul Politic „Șansă” în calitate de participant la referendum. Odată cu înregistrarea, partidul devine subiect electoral cu toate drepturile și obligațiile prevăzute de Codul electoral.

9. A notat că, la data de 11 septembrie 2024, Curtea de Apel Bălți a respins apelul Partidului Politic „Șansă” și a menținut hotărârea judecătoreii Bălți privind limitarea activității partidului pentru o perioadă de 3 luni. Această hotărâre este definitivă dar nu este irevocabilă și urmează a fi contestată cu recurs. Nimeni nu contestă faptul că deciziile de judecată urmează a fi executate. Și această decizie privind limitarea activității partidului, dacă va rămâne irevocabilă va fi executată obligatoriu.

10. În același timp, această hotărâre a concis cu perioada electorală, perioadă în care unul din participanți este Partidul Politic „Șansă”. Procedura limitării activității uni partid politic este reglementat de art. 21 din Legea privind partidele politice. Dar acest articol la alin. (8) conține o rezervă și o excepție de la reglementările privind limitarea activității. Astfel, activitatea partidului politic nu poate fi limitată pe parcursul campaniei electorale la care participă.

11. Or, la data emiterii acului contestat Partidul Politic „Șansă” deja era înregistrat în calitate de participant la referendum, deci era deja sub protecția art. 21 alin. (8) din Legea privind partidele politice.

12. Consideră că, argumentul unor membri ai Comisiei Electorale Centrale precum că acest articol nu poate fi aplicat deoarece nu a început

campania electorală nu este justificat. Noțiunea de campanie electorală din Legea privind partidele politice urmează a fi aplicată în sensul perioadei în care orice partid care deja este înregistrat deja este considerat în campanie electorală. În caz contrar nu are niciun sens norma dată. Noțiunea de campanie electorală de la art. 1 și 70 din Codul electoral se referă la perioadă de începere a agitației electorale, nimic mai mult.

13. Niciunul din temeiurile legale menționate supra nu este relevant cazului din speță, deoarece Comisia Electorală Centrală a anulat înregistrarea printr-o procedură inexistentă și ilegal.

14. A susținut reclamantul că, o gravă sfidare a legii admisă de Comisia Electorală Centrală este aplicarea față de Partidul Politic „Șansă” a unei proceduri inexistente. Partidul Politic „Șansă” a fost eliminat prin simpla revocare a actului administrativ, adică prin procedura retragerii prevăzută de Codul administrativ. În același timp, Codul electoral este lege specială și față de un concurent electoral sau participant la referendum urmează a fi aplicate sancțiunile prevăzute de art. 102 din Codul electoral.

15. Astfel, odată ce partidul deja este participant într-un scrutin electoral, decizia de judecată privind limitarea activității poate fi pusă în aplicare doar după finalizarea alegerilor. Doar în aceste condiții vor fi respectate principiile fundamentale garantate de Constituție cu privire la libertatea alegerilor și libertatea de asociere, prevăzute la art. 38 și 41 din Constituție.

16. Comisia Electorală Centrală era obligată să asigure acest echilibru între două drepturi concurente. Drepturile prevăzute la art. 38 și 41 predomină asupra procedurii formale de limitare a activității unui partid pe motive formale. Mai ales în condițiile în care decizia nu este irevocabilă și poate fi răsturnată de instanța supremă.

17. Astfel, organul electoral, în procesul adoptării actului administrativ individual defavorabil contestat a omis unele principii ale examinării oricărei proceduri în fața unei autorități cu drept de decizie, ce produce efecte juridice - principiul disponibilității și principiul egalității armelor, fiind elemente esențiale al dreptului la un proces echitabil. Or, adoptarea unei hotărâri, fără a se lua în calcul argumentele prezentate în referință de către reclamant, reprezintă un tratament discriminatoriu, inequitabil.

18. A susținut reclamantul că, prin eliminarea din scrutinul electoral din 20 octombrie 2024, Partidul Politic „Șansă”, este limitat în drepturi fundamentale. Or, conform art. 38, alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu

universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.

19. Dreptul la alegeri libere este garantat și de art. 3 protocolul I al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a liberațiilor fundamentale.

20. A susținut Partidul Politic „Șansă” că, autoritatea pârâtă a admis grave erori la aprecierea circumstanțelor prezentei spețe, contrare situației de fapt; autoritatea pârâtă a dat dovadă de părtinire, rea credință, arbitrar și activitate discreționară la adoptarea actului; Comisia Electorală Centrală a dat dovadă de subiectivism total la aprecierea normelor legale și metodelor folosite la procedura administrativă; Comisia Electorală Centrală a interpretat și aplicat greșit prevederile art. 21 din Legea privind partidele politice; Comisia Electorală Centrală a sfidat grav prevederile art. 102 din Codul electoral care prevede temeiurile exprese de anulare a înregistrării unui concurent electoral; pârâtul a solicitat ilegal acte, confirmări care nu sunt prevăzute de lege și în lipsa oricăror dubii cu privire la neconformități.

21. Respectiv, prin anularea înregistrării Partidului Politic „Șansă”, pârâtul a admis violarea dreptului fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales, libertatea de exprimare și dreptul la asociere sfidând în acest sens, normele constituționale (art. 32, 38, 40) și jurisprudența CEDO (art. 10, 11, art. 3 protocolul I).

22. În final reclamantul a solicitat anularea Hotărârii CEC nr. 2864 din 14 septembrie 2024 „cu privire executarea deciziei Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2024”.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

23. Prin hotărârea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău acțiunea în contencios administrativ electoral înaintată de Partidul Politic „Șansă” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârii CEC nr. 2864 din 14 septembrie 2024, a fost respinsă ca neîntemeiată.

24. În motivarea hotărârii emise, prima instanță a constatat că, în conținutul acțiunii depuse, Partidul Politic „Șansă” a invocat că prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale manifestată prin emiterea Hotărârii CEC nr. 2864 din 14 septembrie 2024 „*cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2024*” i-a fost afectat dreptul său, prin anularea înregistrării în calitate de subiect electoral, cu eliminarea de participare la procesele electorale, dreptul fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales.

25. Curtea de apel Chișinău a menționat că acțiunea (contestația electorală) înaintată de Partidul Politic „Șansă” întrunește condițiile de admisibilitate, or actele cauzei atestă că actul administrativ contestat a fost emis la 14 septembrie 2024, iar acțiunea a fost depusă la instanța competentă la 17 septembrie 2024.

26. Prima instanță a reținut că, la momentul desfășurării procedurii administrative privind cererea de înregistrare a Partidului Politic „Șansă” în calitate de participant la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției către Partidul Politic „Șansă”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dispunerea limitării activității era pendinte în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți.

27. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2024, s-a respins apelul declarat de Partidul Politic „Șansă”, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central din 16 august 2024. Decizia Curții de Apel Bălți fiind definitivă.

28. Instanța de fond a reținut că nu poate reține ca întemeiat argumentul Partidului Politic „Șansă”, precum că speței sunt aplicabile prevederile art. 21 alin. (8) din Legea privind partidele politice, nr. 294-XVI din 21.12.2007, în conformitate cu care, *activitatea partidului politic nu poate fi limitată pe parcursul campaniei electorale la care participă*. Or, activitatea partidului politic nu poate fi limitată numai pe parcursul campaniei electorale la care participă, care, conform noțiunii de la art. 1 și 70 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, campania electorală începe la data înregistrării concurentului electoral, dar nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării. Ziua alegerilor a fost fixată pentru data de 20 octombrie, respectiv în ce privește Partidul Politic „Șansă”, limitarea s-a efectuat în afara perioadei aferente campaniei electorale, hotărârea contestată fiind emisă la 14 septembrie 2024.

29. Prin urmare, orice restricție impusă activității partidului înainte de această perioadă nu intră sub incidența interdicției legale menționate la art. 21 alin. (8) din Legea privind partidele politice, nr. 294-XVI din 21.12.2007.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

30. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 septembrie 2024, Partidul Politic „Șansă”, reprezentat de avocatul Banaru Vadim, a depus recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, pronunțarea unei noi decizii privind anularea

hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2864 din 14 septembrie 2024 cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2024.

31. În susținerea recursului recurentul a reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată.

32. De asemenea a menționat că instanța de fond a emis grave erori la aprecierea circumstanțelor prezentei speței, dând dovadă de părtinire, rea credință și activitate discreționară la adoptarea actului contestat. În același timp a expus dezacord cu faptul că instanța a interpretat și aplicat greșit prevederile art. 21 din Legea privind partidele politice și art. 102 din Codul electoral.

33. Prin referința depusă la 23 septembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil în temeiul art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

34. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

35. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

36. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

37. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

38. Art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

39. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 19 septembrie 2024 și conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, hotărârea motivată a fost notificată recurentului la 19 septembrie 2024.

40. În asemenea circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

41. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

42. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

43. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de Partidul Politic „Șansă”, reprezentat de avocatul Banaru Vadim, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.

245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Partidul Politic „Șansă”, reprezentat de avocatul Banaru Vadim, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

46. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

48. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont

pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

50. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

51. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Partidul Politic „Șansă”, reprezentat de avocatul Banaru Vadim.

52. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral și în conformitate cu art. 230 și 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Partidul Politic „Șansă”, reprezentat de avocatul Banaru Vadim.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc